

Критиченъ прѣгледъ на въпроса за произхода на прабългаритѣ

отъ езиково гледище

и етимологиитѣ на името „българинъ“.

Отъ Д-ръ Ив. Д. Шишмановъ.

Уводъ. Обяснение на приетия терминъ „прабългари“. Нуждата отъ едно монографично изследване на въпроса за произхода на прабългаритѣ отъ етнографско, антропологично, археологично и езиково гледище. Задача на предстоящата студия.

Часть първа. Въпросътъ за езика на прабългаритѣ. Кривни дати въ неговата еволюция. Разпрѣдѣление на изказанитѣ до днесъ хипотези споредъ тия дати. — Гл. I. Най-стари известия за името и езика на прабългаритѣ. — Гл. II. Начала на научното изследване (Шабцъ, Тунманъ, Енгелъ, Карамзинъ). — Гл. III. Велесинъ и неговата школа. — Гл. IV. Френъ и неговата хипотеза за смѣсенъ характеръ на българитѣ. Опозотворение на арабскитѣ извори. — Гл. V. Шафарикъ и Цайсъ. Възържестуване на хипотезитѣ за славянския произходъ на прабългаритѣ. — Гл. VI. Най-ново развитието на въпроса отъ 1866. год. насамъ отъ гледище на урало-чудската, турко-татарската и славянската теория прѣимно въ свързка съ „именика“ на българскитѣ кили. Опити, да се опрѣдѣли по-точно, къмъ кое славянско племе принадлежатъ прабългаритѣ. Куниковата чуждешка теория.

Часть втора. Етимологиитѣ на името „българинъ“. 1. Най-стари тълкувания отъ X. до XVIII. вѣкъ и свързанитѣ съ тѣхъ народни етимологии. 2. Етимологии на името отъ гледището на Тунмановата теория. 3. Етимологии на името отъ гледището на Велесиновата школа. 4. Етимологии на името отъ гледището на Френовата теория. 5. Етимологии на името отъ становището на урало-чудската теория. 6. Етимологии на името отъ гледището на турко-татарската теория сѣдъ Цайса. 7. Етимологии на името отъ гледището на по-новата славянска школа.

Часть трета. Критика на хипотезитѣ за езика и името на прабългаритѣ. 1. Критика на хипотезитѣ за тѣхния езикъ. Проверка на изворитѣ. Проверка на аргументитѣ: а. Лични имена. б. Титли. в. Топографски названия. г. Рѣчници: а) езиковитѣ остатѣци у иби-Фодлана и други източни писатели, въ этноситѣ и въ черковно-славянския езикъ; б) езиковитѣ остатѣци въ „именика“. Критика на Куниковата чуждешка теория. Заключение. 2. Критика на етимологиитѣ. Разпрѣдѣление на етимологиитѣ по материя. Нужда, да се установи основниятъ обликъ на името. Прѣгледъ на всички по-важни стари и нови, литературни и диалектични форми, въ каквито се явява името „българинъ“ въ разнитѣ езици. Заключение отъ тия форми. Първоначалниятъ акцентъ на името. Етимология на името.

Прилогъ. Свидѣтелствата на археологията и антропологията.

Уводъ.

L'étymologie est une science accessoire de l'histoire.
(Littér. Hist. de la langue franç. 1886., 25.)

Първѣнъ една дума за приетото название „прабългари“. Съ него ние искаме да изразимъ единъ терминъ, който се срѣща още у Шабцера — *Urbulgaren*, и който ни се вижда не само по-точенъ отъ всички други имена, употребени до днесъ въ историчната книжнина (*древни*,